

Zadłużenie Sektora Finansów Publicznych IV kw/2014
Biuletyn kwartalny

1. **Państwowy dług publiczny** (PDP, zadłużenie sektora finansów publicznych po konsolidacji) na koniec 2014 r. wyniósł **826.745,8 mln zł***, co oznaczało:

- wzrost o 24.612,8 mln zł (3,1%) w stosunku do III kwartału 2014 r.,
- spadek o 55.547,2 mln zł (6,3%) w stosunku do końca 2013 r.

2. Zmiana PDP w IV kwartale 2014 r. była wynikiem ze:

- wzrostu zadłużenia podsektora rządowego o 20.595,2 mln zł, w tym zadłużenia Skarbu Państwa (SP) o 20.772,3 mln zł,
- wzrostu zadłużenia podsektora samorządowego o 4.021,0 mln zł, w tym jednostek samorządu terytorialnego o 3.919,6 mln zł,
- spadku zadłużenia podsektora ubezpieczeń społecznych o 3,4 mln zł.

3. Spadek PDP w ciągu całego 2014 r. był głównie spowodowany umorzeniem w lutym 2014 r. skarbowych papierów wartościowych (SPW) w efekcie reformy systemu emerytalnego, co skutkowało jednorazowym obniżeniem PDP o 130.187,6 mln zł. Po wyłączeniu efektu umorzenia SPW, ale bez uwzględnienia jego wpływu na koszty obsługi długu, PDP wzrósłby o 74.640,4 mln zł.

4. **Relacja PDP do PKB**** w 2014 r. wyniosła **47,9%**.

5. **Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych** (dług EDP) stanowiący jeden z elementów kryterium fiskalnego z Maastricht wyniósł **866.501,4 mln zł***, co oznaczało:

- wzrost w porównaniu z końcem III kwartału o 27.418,6 mln zł (3,3%),
- spadek w porównaniu z końcem 2013 r. o 59.613,8 mln zł (6,4%).

6. Podobnie jak w przypadku PDP, zmiana długu EDP w 2014 r. wynikała głównie ze zmian zadłużenia Skarbu Państwa. Ponadto na wysokość długu EDP wpłynęło:

- zaliczenie do sektora instytucji rządowych i samorządowych spółki PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
- skonsolidowanie części zobowiązań Krajowego Funduszu Drogowego z tytułu wyemitowanych obligacji po przekazaniu ich do Funduszu Rezerwy Demograficznej w skutek reformy systemu emerytalnego.

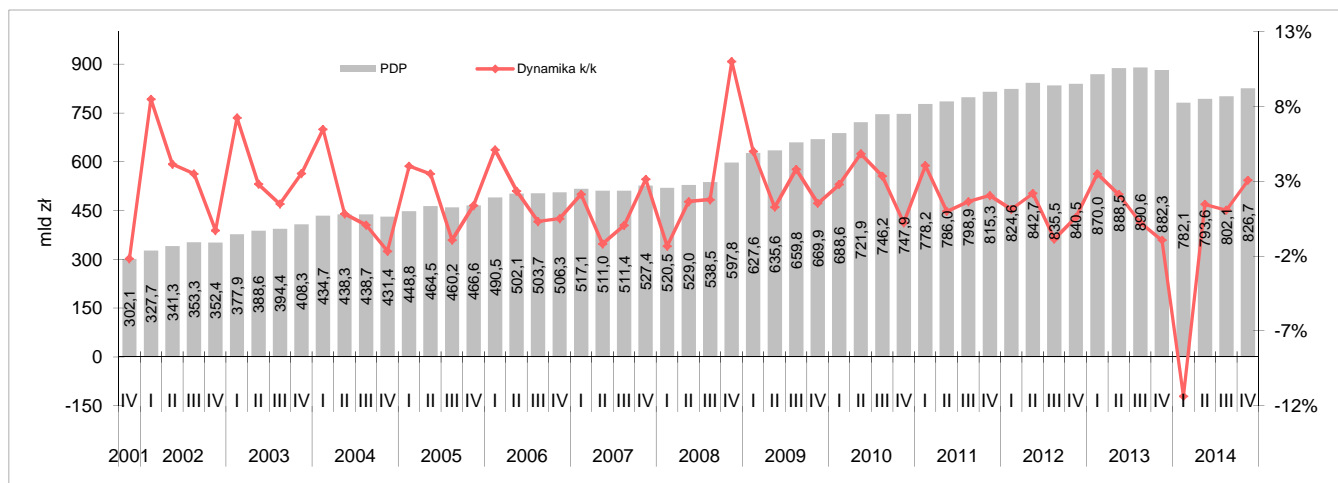
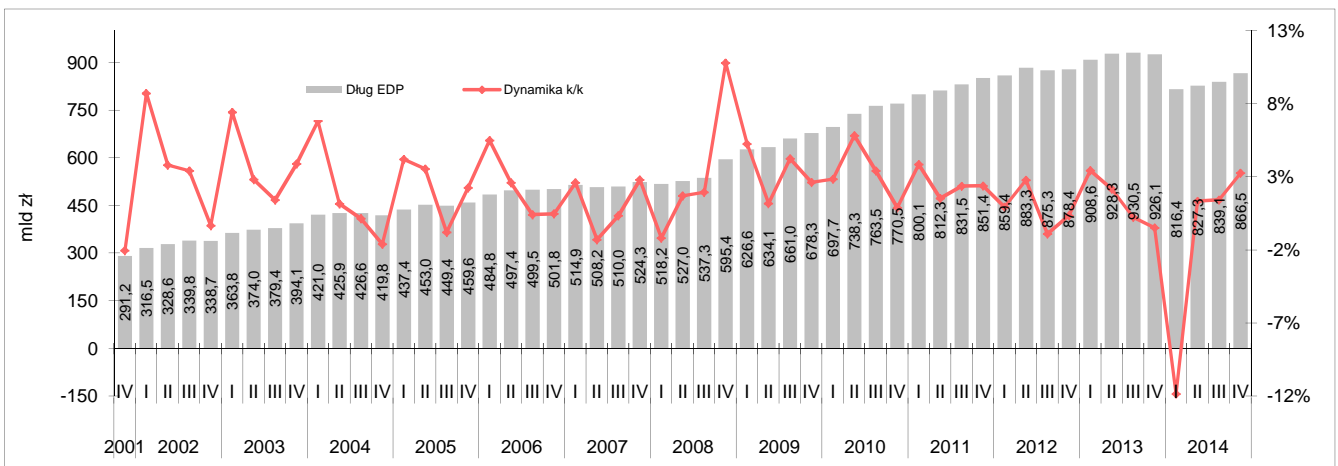
Różnice pomiędzy PDP i długiem EDP zostały zaprezentowane w tabelcy 1.

7. W 2014 r. dokonano korekty wysokości długu EDP wskutek zmiany zakresu sektora instytucji rządowych i samorządowych po zastosowaniu zapisów ESA2010. W szczególności do tego sektora zaliczono Bankowy Fundusz Gwarancyjny, co spowodowało obniżenie długu EDP w wyniku konsolidacji posiadanych przez BFG skarbowych papierów wartościowych.

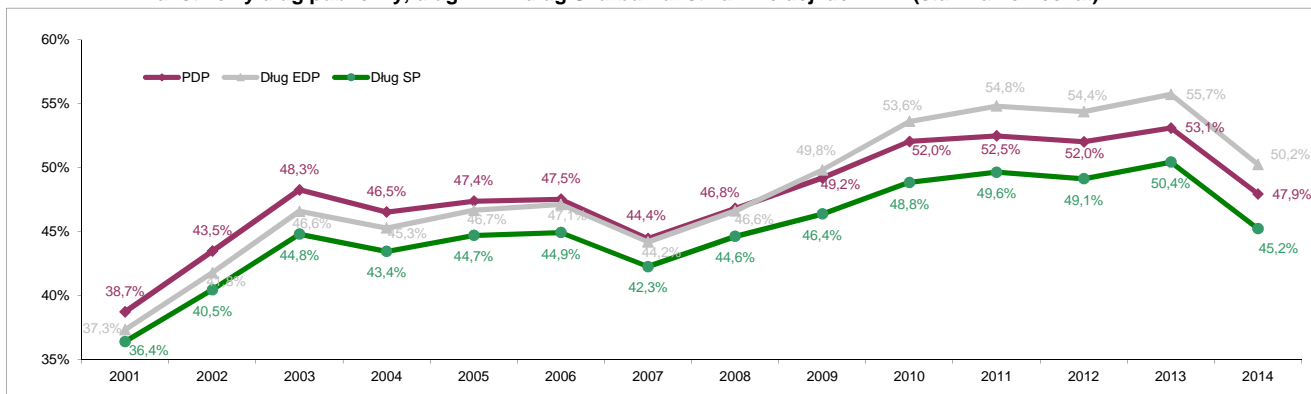
8. **Relacja długu EDP do PKB**** w 2014 r. wyniosła **50,2%**.

* Dane za czwarty kwartał 2014 r. są danymi wstępnymi. Dane za poprzednie okresy, jeżeli zaistniała taka konieczność, zostały skorygowane.

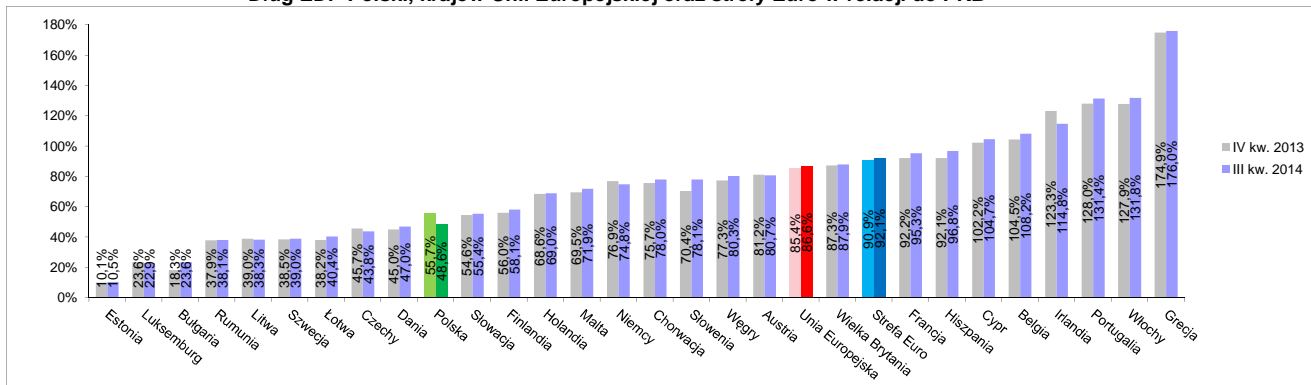
** Zgodnie ze wstępnym szacunkiem GUS z dnia 27 II 2015 r., PKB w 2014 r. wyniósł 1.724,7 mld zł.

Państwowy dług publiczny**Dług EDP**

Państwowy dług publiczny, dług EDP i dług Skarbu Państwa w relacji do PKB* (stan na koniec lat)

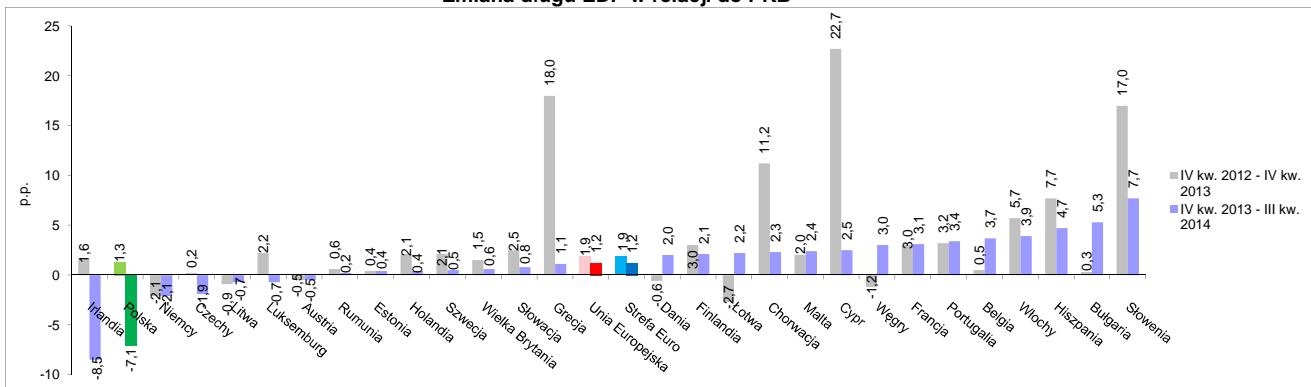

Dług EDP Polski, krajów Unii Europejskiej oraz strefy Euro w relacji do PKB*

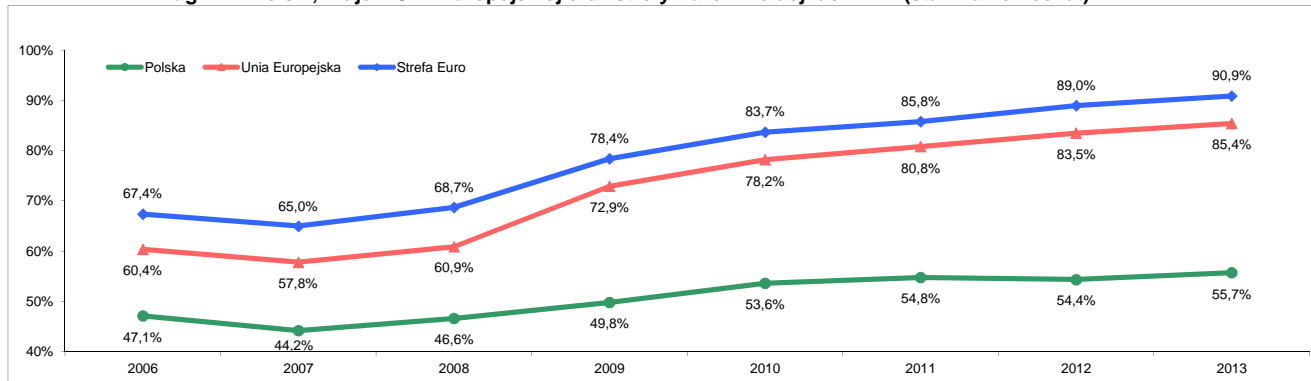
Źródło: Eurostat - <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Zmiana długu EDP w relacji do PKB*

Źródło: Eurostat - <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Dług EDP Polski, krajów Unii Europejskiej oraz strefy Euro w relacji do PKB* (stan na koniec lat)

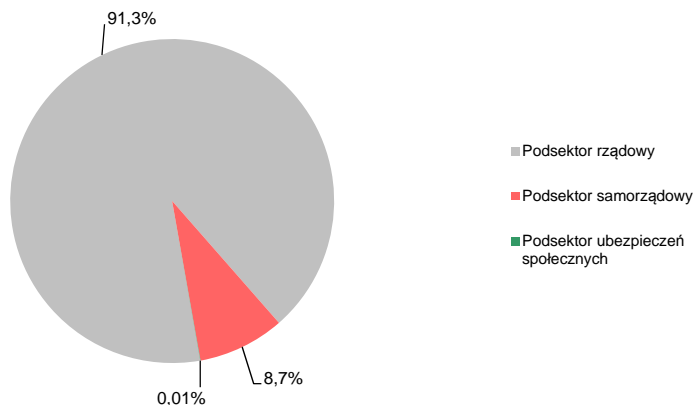

Źródło: Eurostat - <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

* skorygowane PKB wg nowego standardu rachunków narodowych – ESA2010

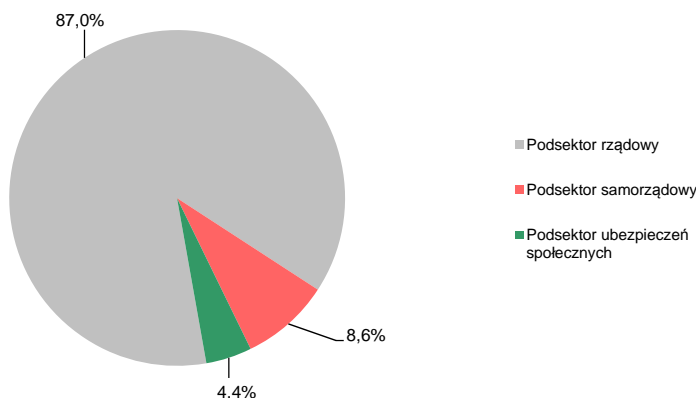
Struktura państwowego długu publicznego w podziale na podsektory (po konsolidacji)

Dług podsektora rządowego stanowił 91,3% PDP, z tego na Skarb Państwa przypadło 91,1%. Z 8,7% przypadających na podsektor samorządowy, 8,3% stanowiło zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków.

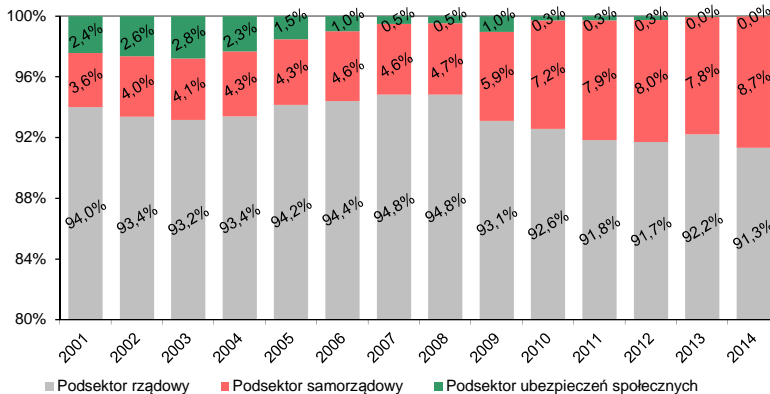
Struktura państwowego długu publicznego w podziale na podsektory (przed konsolidacją)

Dług podsektora rządowego stanowił 87,0% długu SFP przed konsolidacją, z tego na SP przypadło 86,8%. Dług podsektora ubezpieczeń społecznych przed konsolidacją obejmuje także pożyczki udzielone FUS z budżetu państwa (39,8 mld zł na koniec 2014 r.) - stąd znacząco większy udział tego podsektora w długu SFP przed konsolidacją.

Struktura państwowego długu publicznego w podziale na podsektory (po konsolidacji)

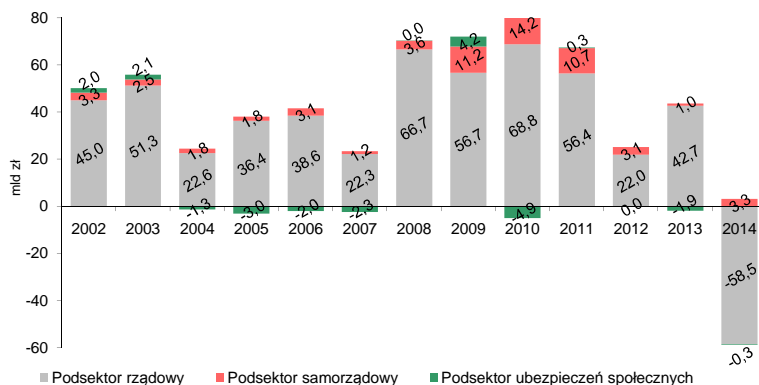
W latach 2001-2014 zaznacza się tendencja spadkowa udziału długu podsektora ubezpieczeń społecznych w PDP. Udział podsektora rządowego w PDP w 2014 r. spadł w wyniku umorzenia SPW w efekcie reformy systemu emerytalnego do najniższego poziomu w omawianym okresie i wyniósł 91,3%.

Zmiana długu poszczególnych podsektorów (po konsolidacji)

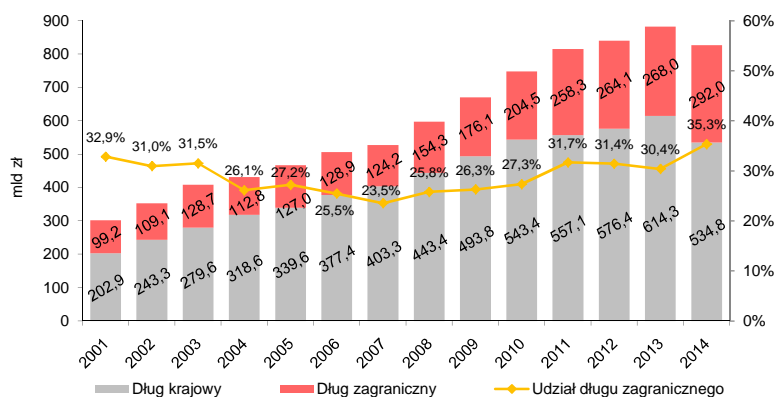
Spadek PDP w 2014 r. o 55,5 mld zł był wynikiem:
 - spadku zadłużenia podsektora rządowego o 58,5 mld zł (7,2%),
 - wzrostu zadłużenia podsektora samorządowego o 3,3 mld zł (4,8%),
 - spadku zadłużenia podsektora ubezpieczeń społecznych o 0,3 mld zł (68,7%).

Decydujący wpływ na zadłużenie sektora samorządowego miał przyrost długu jst i ich związków w IV kwartale (o 3,9 mld zł). W całym 2014 r. dług tych jednostek wzrósł o 3,0 mld zł przy deficycie na poziomie 2,3 mld zł.

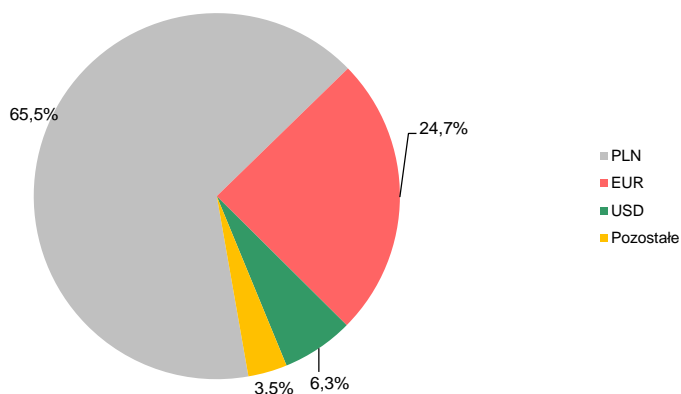
Struktura państwowego długu publicznego wg kryterium miejsca emisji

Na koniec 2014 r. dług krajowy wg kryterium miejsca emisji wyniósł 534,8 mld zł, co oznacza spadek w porównaniu z końcem 2013 r. o 79,6 mld zł (13,0%). W tym samym okresie dług zagraniczny wzrósł o 24,0 mld zł (3,0%), do poziomu 292,0 mld zł. co było w znacznym stopniu efektem osłabienia się złotego na koniec 2014 r. Po wyłączeniu różnic kursowych przyrost długu zagranicznego wyniósł 10,0 mld zł. Udział długu zagranicznego wzrósł w 2014 r. o 4,9 pp. do 35,3%.

Struktura walutowa państwowego długu publicznego

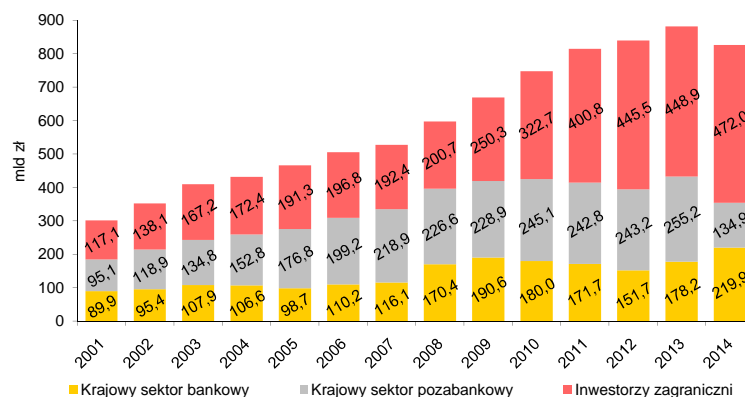
Na koniec 2014 r. 65,5% PDP stanowiły zobowiązania w PLN. Wśród walut obcych największy udział miały zobowiązania denominowane w EUR (24,7%). Na dług jednostek innych niż Skarb Państwa składały się zobowiązania w PLN (88,5%) i w EUR (11,5%).

Struktura państwowego długu publicznego wg kryterium rezydenta

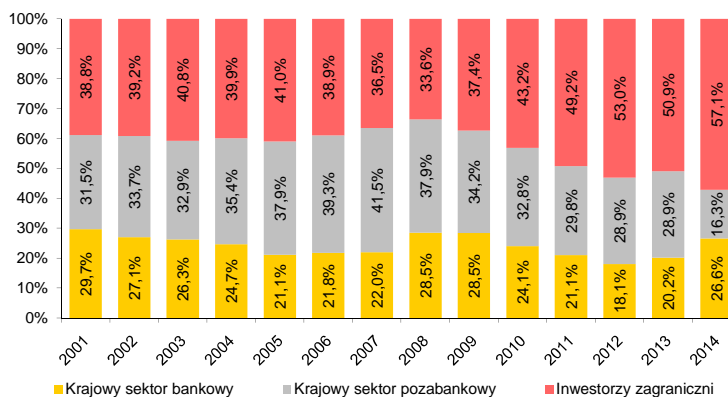
W 2014 r. państwowy dług publiczny wobec:

- krajowego sektora bankowego wzrósł o 41,7 mld zł (23,4%),
- krajowego sektora pozabankowego spadł o 120,3 mld zł (47,2%); wyłączając efekt umorzenia SPW w wyniku reformy systemu emerytalnego dług wobec tego sektora wzrósł o 9,8 mld zł,
- niezzydentów wzrósł o 23,1 mld zł (5,1%).

Struktura państwowego długu publicznego wg kryterium rezydenta

W 2014 r. odnotowano spadek udziału zadłużenia wobec krajowego sektora pozabankowego w PDP (z 28,9% do 16,3%). Udział zadłużenia wobec krajowego sektora bankowego wzrósł o 6,4 pp. do poziomu 26,6%. Udział zadłużenia wobec inwestorów zagranicznych wzrósł z 50,9% do 57,1%. Zmiany były przede wszystkim efektem przeprowadzonej reformy systemu emerytalnego i osłabienia się złotego.

Tablica 1. Różnice pomiędzy PDP a długiem EDP (mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2008	XII 2009	XII 2010	XII 2011	XII 2012	XII 2013	III 2014	VI 2014	IX 2014	XII 2014
Państwowy dług publiczny	597.764,4	669.876,4	747.899,2	815.346,2	840.476,8	882.293,0	782.104,7	793.556,4	802.133,0	826.745,8
<i>1) Dostosowania zakresu sektora</i>	2.627,6	12.438,5	25.838,8	39.450,1	41.456,1	45.920,8	36.110,1	35.806,3	38.958,6	41.843,7
Zadłużenie Krajowego Funduszu Drogowego	5.923,1	15.703,2	24.798,1	36.412,7	41.197,4	43.644,7	28.037,2	29.043,5	31.034,7	31.626,3
Skarbowe papiery wartościowe w posiadaniu funduszy umiejscowionych w BGK	0,0	-1.276,2	-232,9	-364,5	-3.038,9	-895,2	-1.032,0	-1.953,4	-2.431,0	-1.210,9
KFD - nabycie aktywów infrastrukturalnych	2.396,0	4.292,8	8.197,4	11.076,3	11.571,9	11.423,8	11.423,8	11.345,2	11.345,2	11.530,5
Skarbowe papiery wartościowe w posiadaniu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	-5.494,2	-6.133,4	-7.128,9	-8.209,7	-9.113,1	-9.366,1	-9.471,1	-9.818,4	-9.874,4	-9.570,6
Jednostki badawczo-rozwojowe	-213,1	-156,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedsiębiorstwa zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych	15,8	8,3	205,0	535,3	838,8	1.113,5	7.152,2	7.189,4	8.884,1	9.468,5
<i>2) Różnice dotyczące tytułów dłużnych</i>	-5.041,2	-4.001,6	-3.287,9	-3.367,8	-3.517,5	-2.098,4	-1.809,9	-2.029,5	-2.008,8	-2.088,1
zobowiązania wymagalne	-5.069,9	-4.688,6	-3.860,1	-3.504,4	-3.616,5	-2.202,1	-1.951,3	-2.132,8	-2.055,4	-1.952,1
przejęcia zadłużenia w wyniku uruchomienia gwarancji	28,7	42,1	18,2	14,6	20,0	1,6	0,0	0,0	0,1	5,1
zrestrukturizowane/zrefinansowane kredyty handlowe	-	344,9	554,0	122,0	79,0	102,1	133,3	100,8	214,3	160,1
instrumenty pochodne	0,0	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1	2,4	-167,9	-301,2
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych	595.350,8	678.313,3	770.450,2	851.428,5	878.415,4	926.115,3	816.404,8	827.333,2	839.082,8	866.501,4

Tablica 2. Zadłużenie sektora finansów publicznych przed konsolidacją (wg nominału, w mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2013	struktura		struktura		struktura		zmiana		zmiana	
		XII 2013	IX 2014	IX 2014	XII 2014	XII 2014	XII 2014	XII 2014 - IX 2014	XII 2014 - XII 2013	w mln zł	w %
Zadłużenie sektora finansów publicznych	945.220,7	100,0%	872.439,9	100,0%	898.818,0	100,0%	26.378,1	3,0%	-46.402,7	-4,9%	
1. Zadłużenie podsektora rządowego	839.907,1	88,9%	761.739,8	87,3%	781.759,7	87,0%	20.020,0	2,6%	-58.147,3	-6,9%	
1.1. Skarb Państwa	838.025,4	88,7%	759.713,7	87,1%	779.927,7	86,8%	20.214,0	2,7%	-58.097,7	-6,9%	
1.2. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	
1.3. Uczelnie publiczne	579,8	0,1%	551,7	0,1%	532,6	0,1%	-19,2	-3,5%	-47,2	-8,1%	
1.4. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1.261,4	0,1%	1.358,9	0,2%	1.277,2	0,1%	-81,7	-6,0%	15,8	1,3%	
1.5. Państwowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe	13,4	0,0%	7,9	0,0%	8,9	0,0%	1,0	13,1%	-4,4	-33,1%	
1.6. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	3,8	0,0%	1,9	0,0%	6,1	0,0%	4,2	219,9%	2,3	59,9%	
1.7. Pozostałe państwowe osoby prawne, w tym utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego	23,3	0,0%	105,6	0,0%	7,3	0,0%	-98,3	-93,1%	-16,0	-68,8%	
2. Zadłużenie podsektora samorządowego	74.056,0	7,8%	72.875,9	8,4%	77.137,5	8,6%	4.261,6	5,8%	3.081,5	4,2%	
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	69.492,7	7,4%	68.293,0	7,8%	72.412,1	8,1%	4.119,2	6,0%	2.919,5	4,2%	
2.2. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	3.937,6	0,4%	3.987,1	0,5%	4.065,5	0,5%	78,4	2,0%	127,9	3,2%	
2.3. Samorządowe instytucje kultury	81,1	0,0%	78,1	0,0%	86,7	0,0%	8,6	11,0%	5,6	6,9%	
2.4. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego	544,7	0,1%	517,8	0,1%	573,1	0,1%	55,4	10,7%	28,5	5,2%	
3. Zadłużenie podsektora ubezpieczeń społecznych	31.257,6	3,3%	37.824,2	4,3%	39.920,8	4,4%	2.096,6	5,5%	8.663,1	27,7%	
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	45,0%	0,0	158,4%	
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	31.257,6	3,3%	37.824,2	4,3%	39.920,7	4,4%	2.096,6	5,5%	8.663,1	27,7%	
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	
3.4. Narodowy Fundusz Zdrowia	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	

Tablica 3. Zadłużenie sektora finansów publicznych po konsolidacji (wg nominału, w mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2013	struktura		struktura		struktura		zmiana		zmiana	
		XII 2013	IX 2014	IX 2014	XII 2014	XII 2014	XII 2014	XII 2014 - IX 2014	XII 2014 - XII 2013	w mln zł	w %
Zadłużenie sektora finansów publicznych	882.293,0	100,0%	802.133,0	100,0%	826.745,8	100,0%	24.612,8	3,1%	-55.547,2	-6,3%	
1. Zadłużenie podsektora rządowego	813.515,3	92,2%	734.375,7	91,6%	754.970,9	91,3%	20.595,2	2,8%	-58.544,4	-7,2%	
1.1. Skarb Państwa	811.827,1	92,0%	732.549,2	91,3%	753.321,5	91,1%	20.772,3	2,8%	-58.505,6	-7,2%	
1.2. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	
1.3. Uczelnie publiczne	531,9	0,1%	499,7	0,1%	477,8	0,1%	-21,9	-4,4%	-54,1	-10,2%	
1.4. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1.133,5	0,1%	1.222,4	0,2%	1.161,3	0,1%	-61,0	-5,0%	27,8	2,5%	
1.5. Państwowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe	8,3	0,0%	1,1	0,0%	2,4	0,0%	1,3	123,5%	-5,8	-70,6%	
1.6. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	2,1	0,0%	1,4	0,0%	5,7	0,0%	4,3	311,0%	3,6	172,5%	
1.7. Pozostałe państwowe osoby prawne, w tym utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego	12,4	0,0%	102,0	0,0%	2,2	0,0%	-99,8	-97,9%	-10,3	-82,5%	
2. Zadłużenie podsektora samorządowego	68.397,6	7,8%	67.635,0	8,4%	71.656,0	8,7%	4.021,0	5,9%	3.258,4	4,8%	
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	65.210,1	7,4%	64.313,2	8,0%	68.232,8	8,3%	3.919,6	6,1%	3.022,7	4,6%	
2.2. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	3.129,1	0,4%	3.265,8	0,4%	3.357,9	0,4%	92,1	2,8%	228,8	7,3%	
2.3. Samorządowe instytucje kultury	54,5	0,0%	53,3	0,0%	61,9	0,0%	8,6	16,1%	7,4	13,6%	
2.4. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego	3,8	0,0%	2,7	0,0%	3,4	0,0%	0,7	25,4%	-0,5	-12,4%	
3. Zadłużenie podsektora ubezpieczeń społecznych	380,1	0,0%	122,3	0,0%	118,9	0,0%	-3,4	-2,8%	-261,2	-68,7%	
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	45,1%	0,0	158,4%	
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	380,1	0,0%	122,3	0,0%	118,9	0,0%	-3,4	-2,8%	-261,2	-68,7%	
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	
3.4. Narodowy Fundusz Zdrowia	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-	